

УДК 56(29)

ПАЛЕОНТОЛОГІЧНІ ПАМ'ЯТКИ У СКЛАДІ ТЕРИТОРІЙ ПЕРСПЕКТИВНИХ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ГЕОПАРКІВ В УКРАЇНІ

О. Ягольник

*Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара,
просп. Гагаріна, 72, 49000 Дніпро, Україна*

Охарактеризовано проблему охорони палеонтологічних пам'яток в Україні. Запропоновано вирішення цієї проблеми шляхом приєднання таких об'єктів до складу геопарків. Виявлено відсутність систематизації в описах палеонтологічних пам'яток. Комплексно описано палеонтологічні об'єкти, які географічно прив'язані до проєктованих геопарків України – результатом чого є створення палеонтологічної мапи, до складу якої увійшли пам'ятки на території парків: Льодовикового періоду, Гомільшанського, Святі Гори, Клебан-Бик, Орлине Гніздо, Галицьке Придністер'я, Долина р. Десна, Подільські Товтри, Дністровський каньйон, Гіпсовий карст, Канівські гори, Кам'яний ліс Розточчя.

Ключові слова: палеонтологічна пам'ятка, геопарк, геоспадщина.

За останні півстоліття світова спільнота значно просунулася у питанні охорони неживої природи, до якої, зокрема, належать палеонтологічні об'єкти. Усе більше уваги приділено збереженню геоспадщини: понад 20 міжнародних документів (конвенцій, хартій, статутів, декларацій), і це тільки тих, що ратифікувала Україна; створення міжнародних організацій, які націлені на збереження неживої природи – ЮНЕСКО, Про-ГЕО; [25] тенденції та цілі, відзначені ООН та ЄС, як пріоритетні напрями розвитку світової спільноти; створення програм “GEOSITES” та “Global Network of National Geoparks”, націлених на оцінку ресурсу геологічної спадщини, обстеження, інвентаризації, каталогізації і створення комп'ютерної бази даних геологічних пам'яток природи в кожній країні, розробку і впровадження засобів стосовно туристичних аспектів використання таких об'єктів для їх популяризації і збереження, підготовку і вибір геосайтів, які мають увійти до списків загальноєвропейського та світового рівнів, розробку і впровадження законодавчої бази, спрямованої на захист унікальних об'єктів геологічної спадщини від пошкодження і руйнування [5].

Одним з головних результатів діяльності у питанні охорони геологічної спадщини стало створення ЮНЕСКО 2004 р. глобальної мережі геопарків (Global Geoparks Network), до якої увійшли 17 європейських та 8 китайських геопарків [24]. Сьогодні існує близько 147 геопарків по всьому світу [22] і кількість заявок на отримання статусу від ЮНЕСКО зростає, тому наразі створення геопарку є основним дієвим інструментом у питанні збереження геоспадщини.

Ситуація в Україні у питаннях охорони геоспадщини, на жаль, невтішна, у той час, коли у наших сусідів, менших за територією, існує вже 6 геопарків (Словаччина, Польща, Румунія, Угорщина, Росія), в нашій країні немає жодного [20]. Проте українсь-

ка наукова спільнота активно займається цим питанням, на 2019 рік запропоновано понад 30 територій під створення геопарку: Вулканічні Карпати, Скелясті Бескиди, Кам'яне кільце, Зона Пенінських стрімчаків, Високогір'я Українських Карпат, Парк льодовикового періоду, Галицьке Придністер'я, Википний бар'єрний риф, Дністровський каньйон, Гіпсовий карст Поділля, Кременецькі гори, Кам'яний ліс на Розточчі, Долина р. Случ, Словечансько-Овруцький кряж, Долина р. Десна, Святі Гори, Бузький Гард, Гомільшанський, Клебан-Бик, Долина річки Інгул, Канівські гори, Олешківські піски, Кінбурнська коса, Кам'яні Могили, Булганацьке поле грязьових вулканів, Опукський, Карадаг, Великий каньйон Криму, Орлине Гніздо, Полісся [6, 8–12, 14–16, 19, 21].

Геопарк – це природоохоронна територія національного значення, на якій розміщено особливо важливі, рідкісні (чи унікальні), естетично привабливі геологічні об'єкти, що мають наукову, освітню та рекреаційну цінність [23]. Серед існуючих геопарків палеонтологічні геосайти посідають не останню роль в матеріальній базі таких територій, а в деяких випадках навіть є основою для створення, як, наприклад, Цзяїнський національний геопарк динозаврів у провінції Хейлунцзян. В Україні немає палеонтологічних об'єктів світового масштабу, як, наприклад: палеонтологічний заповідник Ченцзян – в китайській провінції Юньнань, або провінційний парк “Динозавр”, розташований у Канаді, які охороняються ЮНЕСКО, але для масштабів України та у деяких випадках Європи – вони мають вагому унікальність і є важливою складовою у матеріальній базі створення геопарків [20].

До палеонтологічних пам'яток, які можуть входити до складу геопарків, насамперед належать такі, що виходять на поверхню та мають вільний доступ для огляду, проте унікальні залишки викопної флори та фауни дуже важко зберегти у природних умовах. Тому варто додатково розглянути палеонтологічні колекції як природні пам'ятки – ця ідея не нова, раніше про неї писали Т. В. Захарова, А. Р. Ананьєв (1989), та 2011 р. їй знову приділяли увагу на II Міжнародній науково-практичній конференції “Геологічні пам'ятки – яскраві свідчення еволюції землі” [1], але у контексті входу таких пам'яток до складу матеріальної бази геопарку вона набуває нової актуальності. У класифікації геологічних пам'яток науковців В.П. Гриценко, А. А. Ищенко, Ю. А. Русько, В. И. Шевченко, навіть виділено окремий тип – музейно-колекційний [1]. На практиці це може бути застосовано як спеціальні музеї, розташовані на території геопарків, або як інтерактивні локації в містах відбору таких скам'янілостей із фотографіями, описом, інсталяціями, голографічним чи відеорядом.

Серед запропонованих перелічених геопарків, майже у половини є палеонтологічні об'єкти різного рівня унікальності. З огляду на те, що у вітчизняній науковій літературі небагато приділяється уваги палеонтологічним пам'яткам, а більшість з них згадується поодинокі та поверхнево [2, 3, 5, 6, 8–12, 14–16, 19, 21] – існує необхідність їх систематизації та створення своєї палеонтологічної мапи. Оскільки законодавство в Україні погано сприяє охороні геологічної спадщини, у тім числі й палеонтологічної; процес затвердження таких об'єктів на законодавчому рівні важкий, та потребує тривалого часу; охорона вже узаконених пам'яток має недієвий характер, отже вирішенням цих проблем може стати входження їх до складу геопарку [25]. Створена “мапа” не має на меті вичерпний перелік усіх палеонтологічних об'єктів України – лише тих, що мають географічно пов'язані з територією перспективних для створення геопарку (Рис.1. Палеонтологічна мапа проєктованих геопарків України).

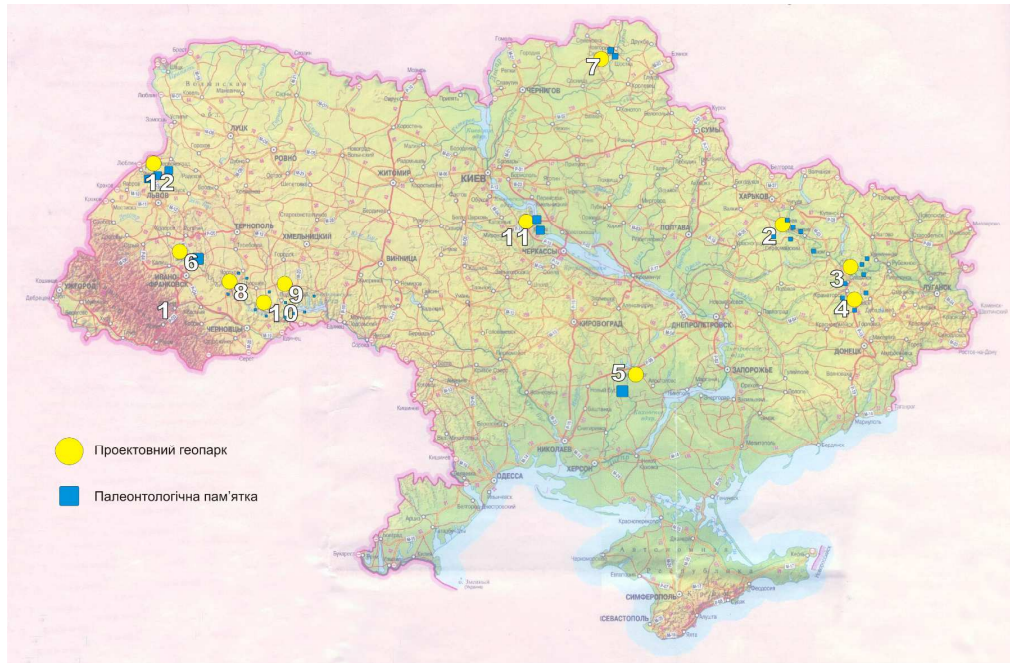

Рис.1. Палеонтологічна мапа проєктованих геопарків України.

1- Геопарк льодовикового періоду, 2- Геопарк Гомільшанський, 3- Геопарк Святі Гори, 4- Геопарк Клебан-Бик, 5- Геопарк Орлинне, 6- Геопарк Галицьке Придністер'я, 7- Геопарк Долина річки Десна, 8- Викошний бар'єрний риф (Подільські Товтри), 9 - Дністровський каньйон, 10- Гіпсовий карст Поділля, 11- Геопарк Канівські гори, 12- Геопарк Кам'яний ліс на Розточчі.

Геопарк льодовикового періоду (1) – розташований в с. Старуня Богородчанського р-ну Івано-Франківської обл. на базі ПП загальнодержавного значення “Старуня”. В його основу входить унікальний для України грязьовий вулкан та місця знахідок викопного мамонта, волохатого носорога, оленів та інших тварин часів льодовикового періоду. Палеонтологічною пам'яткою є місця знахідки добре збереженої туші самки шерстистого носорога, половини туші носорога, кісток мамонта із фрагментами шкіри та інших менш цінних залишок тварин [18]. Ці знахідки мають наукову цінність, а гіпсові копії старунського носорога є у багатьох музеях по всьому світу [18].

Геопарк Гомільшанський (2) – розташований на правобережжі Сіверського Дінця Зміївського р-ну. Харківської обл. на базі НПП “Гомільшанські ліси”. В його основу входять безліч геологічних пам'яток Зміївського р-ну, серед яких є палеонтологічні: місце знахідки залишків великого китоподібного *Zeuglodon rossicus Paulson* = *Basilosaurus rossicus Paulson* в урочищі Козача гора поблизу с. Коропове [14]; с. Мілова – з опорним палеонтологічно добре охарактеризованим розрізом кампанського і сантонського ярусів верхньої крейди та численні залишки белемнітів (*Belemnites micronata Schlotheim*) в крейдово-мергельній товщі [14]; с. Петрівське – залишки середньокам'яновугільних тварин, як об'єкти, важливі для палеонтології і палеогеографії, вони містяться переважно в шарах вапняків. Усього у відслоненому розрізі визначено понад

35 видів викопних тварин (відомі залишки двостулкових, 57 червоногих і головоногих молюсків, численних брахіопод і дуже рідких трилобітів) [14]; гора Кремінець в м. Ізюм – залишки тварин у верхньоізіумській підсвіті, а також в сеноманському і туронському ярусах, залишки скам'янілої деревини в кремінецькій і приізіумській світах, місце єдиної в Україні знахідки залишків сеноманського плезіозавра *Cimoliosaurus bernardi* Owen [14]; с. Яремівка – залишки “кам'янської флори”, скам'яніла деревина с псевдоморфозами халцедону й фосфоритів; с. Кам'янка – залишки пізньоюрських тварин у верхньоізіумській підсвіті [14]. Така велика кількість палеонтологічних знахідок та місць скупчення скам'янілостей претендує на комплексний палеонтологічний об'єкт загальнодержавного значення.

Геопарк Святі Гори (3) – розташований на території НПП “Святі Гори” с. Дробишеве Донецької обл. Це крейдяний масив уздовж Дінця мезозойської ери. До матеріальної бази перспективного геопарку належать такі палеонтологічні об'єкти: Гори Артема, де у товщі крейди, разом із включеннями кременю, трапляються рештки давніх морських тварин, серед яких численними є представники головоногих молюсків: белемнітів та амонітів; палеонтологічні знахідки так званої мамутової фауни часів Риського зледеніння [16]; Пермський риф, представлений потужною пірамідальною брилою доломіту, заввишки 7 м, складений вивітрилим вапняком з численною кількістю коралів, губок, цефалопод, криноїдей, моховаток та водоростей; відслонення порід авіловської світи з залишками крупних коралів (ругоза) [20].

Геопарк Клебан-Бик (4) – розташований поблизу с. Клебан-Бик Костянтинівського р-ну Донецької обл. на базі РЛП “Клебан-Бик”, місця з унікальними природними комплексами й об'єктами. До палеонтологічних пам'яток цієї території належать: ПП загальнодержавного значення «Дружківські скам'янілі дерева», представлена стовбурами скам'янілих дерев – араукарій, діаметром до 1 м і довжиною до 6 м, аналогів яких у світі дуже мало [20]; Білокузьминівські відслонення крейдових порід, серед яких можна знайти скам'янілі рештки рослин, коралів, молюсків [4].

Геопарк Орлине Гніздо (5) – розташований в долині річок Інгулець та Саксагань м. Кривий Ріг на базі комплексу унікальних об'єктів Криворізького залізорудного басейну. До складу перспективного геопарку також входить важливий палеонтологічний об'єкт – лектростратотип сарматського ярусу та розріз палеогену поблизу с. Широкого, де спостерігаються вапняки з *Mastra caspia Eichw* та багато іншої викопної фауни, а також цінні виходи вапняків, з яких вперше описано *Cardium pseudocattilus* [15].

Геопарк Галицьке Придністер'я (6) – розташований на території НПП “Галицький” та НЗ “Давній Галич”. До складу геопарку входять понад 20 геологічних об'єктів, серед яких є палеонтологічний: Дубівецький кар'єр – наймасштабніше штучне відслонення у регіоні, він має комплексний характер, поєднуючи стратиграфічну та палеонтологічну цінність, до останньої належить товща четвертинних лесовидних суглинків з палеонтологічними рештками (бивні, кістки, зуби мамонтів, роги і кістки північних оленів, рештки інших тварин, що мешкали тут у плейстоцені) [6].

Геопарк Долина р. Десна (7) – розташований на території НПП “Мезинський” Чернігівської обл. та околицях. Серед цікавих геологічних об'єктів виділяють два комплексних стратиграфічно-палеонтологічні: с. Пушкарі – відслонення порід кампанського та сантонського ярусів, де в п'ятиметровому виході писальної крейди можна знайти уламки рострів белемнітів – керівної форми кампанського ярусу; відслонення порід кампанського ярусу – де серед глинястих пісків та жовтовато-білої крейди можна знайти

численні залишки фауни гарної збереженості (ростри белемнітів, іноцерамів та ін.) [13].

Далі описано та розглянуто палеонтологічні пам'ятки одразу трьох перспективних територій для створення геопарку: Викопний бар'єрний риф (Подільські Товтри) (8), Дністровський каньйон (9) та Гіпсовий карст Поділля (10), оскільки вони мають відносно близьке розташування один від одного та спільне природно-географічне місце знаходження – Поділля. Зазначені об'єкти багаті на цінні палеонтологічні рештки та утворюють комплекс з унікальною науковою значимістю загальнодержавного та світового масштабу. Умовно палеонтологічні пам'ятки можна розділити на три групи за віком: вендські, силурійські, кайнозойські.

Вендська група – має найбільш вагоме наукове значення, оскільки відклади венду мають гарну відслоненість, велику протяжність виходів і в них майже немає стратиграфічних перерв між відкладами венду та відкладами кембрію та мають значну палеонтологічну доказову базу – усе це вирізняє їх серед інших вендських виходів, розташованих по всьому світу. До таких пам'яток належать: відслонення у кар'єрі біля Дністровської ГЕС з багатим комплексом тілесних відбитків едіакарської фауни [8]; ямпільські пісковики, які простежуються і мають найчисельніші знахідки едіакарської фауни в околицях сіл Калюсика, Нової Ушиці, Струги, Віножа, Попелюх [8]; Китайгородське відслонення – має найбільш переконливий характер переходу порід з венду в кембрій завдяки значним знахідкам слідів життєдіяльності вендської флори та фауни (рештками вендотенієвих водоростей, сабелідітид, акритархами і представниками біогліфової зони *Phycodes pedum*) та кембрійської – серед верств ярузької серії (багатий комплекс брахіопод, цефалопод, остракод та різноманітних мікрофосилій (граптолітів)); [8] “пісковики Бернашівки” – у пісковиках верхньої пачки бернашівських верств виявлено багатий комплекс різноманітної безскелетної фауни [8].

Силурійська група – має широку палеонтологічну охарактеризованість, унаслідок скам'янілостей детально визначено світи і підсвіти силурійського періоду, завдяки чому подільський опорний розріз можна назвати еталонним, що підтверджується його використанням у світових дослідженнях силуру. Також варто зазначити, що подільські палеонтологічні знахідки силурійської сухопутної флори - є найбагатшими серед таких місць знаходження у світі (усього три аналоги) [8]. До палеонтологічних пам'яток цієї групи належать: стратотип ісаковецької підсвіти, Кам'янець-Подільський – верхнесилурійські відклади з численними залишками гастропод, пеліципод, брахіопод, мшанок, хонетид, ринхонелл [13]; неостратотип гринчукської підсвіти, Кам'янець-Подільський – виходи доломітових порід та вапняків із товщею 1–3,5 м., у яких трапляються представники гастропод, ругоз, брахіопод, колоній табулят та строматопороїдей [13]; відслонення поблизу с. Трубчина, де знайдено рештки викопної флори – водоростей (харофіти), рослини плауноподібного, мохоподібного, членистостеблевого виду, а також наземних рослин, які становлять унікальну наукову цінність [13]; відслонення верхнього силуру на лівому березі р. Збруча де у вапнякових товщах переважають цінні залишки силурійської фауни, які є важливими індикаторами опорних розрізів [13].

Кайнозойська група – має численні пам'ятки фауни та флори регіонального та загальнодержавного значення, серед яких: відслонення порід торгонського ярусу у с. Кучі, вапняки якого багаті на залишки викопної фауни, серед яких є керівні форми [13]; місцезнаходження міоценової фауни поблизу с. Дзвиняч, де серед вапняків можна знайти залишки двостулкових та червононогих молосків та інших морських організмів, а також

скам'янілі дерева середньоміоценового віку [13]; місцезнаходження міоценових риб поблизу с. Доброводи, де знайдено гарної збереженості скелети викопних риб, а також залишки інших представників морської фауни того часу (моллюсків, водоростей, їжаків та інших) [13]; Горішньовигнанцьке та Синякове місцезнаходження четвертинної та пліоценової фауни, де було знайдено понад 30 видів ссавців (печерного ведмеда, гієни та ін) [17].

Геопарк Канівські гори (11) – розташований на правому березі Дніпра Канівського р-ну Черкаської обл. на базі Канівського ПЗ і РЛП “Трахтемирів”. На території розташовано декілька палеонтологічних об'єктів регіонального значення: відслонення юрських відкладів поблизу с. Зарубінці, де у пісковиках келовейського ярусу знайдено велику кількість викопної фауни, яка є керівною для цього віку [13]; відслонення юрських відкладів с. Тростянець, де також у келовейському ярусі знайдено багато викопної фауни; виходи трахтемірівського пісковику із залишками викопної фауни, що є частиною опорного розрізу [13].

Геопарк Кам'яний ліс на Розточчі (12) – розташований на територіях РЛП “Знесіння”, НПП “Яворівський”, РЛП “Равське Розточчя”, Львівської обл. Однією з головних геологічних цінностей, на основі якої запропоновано створити геопарк є численні залишки скам'янілих дерев неогенового віку, роду кіпарисових *Taxodioxylon tahodii*. Серед палеонтологічних пам'яток цієї території можна виділити:

1. Равське Розточчя поблизу с. Гребенне, де представлені відслонення неогену з рештками скам'янілих дерев з роду кіпарисових *Taxodioxylon tahodii*. Аналогічні природні скупчення таких знахідок відомі лише у кількох місцях світу (Лесбос, Греція; Аризона, США; Патагонія, Аргентина) [10].

2. Кар'єри поблизу хутора Зелена Гута представлені відслоненнями мергелів та опок маастрихтського ярусу зі скам'янілими рештками фауни того часу [7].

3. Закинуті копальні в урочищі Заглина поблизу с. Монастирок, де у териконах трапляються стовбури скам'янілих дерев, а в палеогенових пластах вугілля – стовбури довжиною до 40 м і товщиною до 1 м [7].

Серед проєктованих геопарків Криму (Булганацьке поле грязьових вулканів, Опукський, Карадаг, Великий каньйон Криму) виділено безліч палеонтологічних пам'яток різної унікальності та наукового значення – від місцевого до загальнодержавного. Проте сьогодні немає актуальності розгляду цих об'єктів через складну геополітичну ситуацію на території Кримського півострова.

Виявлено, що ситуація з охороною палеонтологічних пам'яток в Україні незадовільна та існуючі засоби не дієві. Вирішити проблему запропоновано входженням таких об'єктів до складу геопарків. Проаналізувавши наукові праці, пов'язані з охороною палеонтологічних пам'яток, з'ясовано, що цій проблемі приділено мало уваги та практично не існує комплексного опису таких об'єктів. На основі описаних та охарактеризованих палеонтологічних пам'яток створено палеонтологічну мапу об'єктів географічно пов'язаних із запропонованими територіями геопарків.

1. Анфімова Г. В. Палеонтологічні колекції як геологічні пам'ятники (на прикладі кримського регіону) / Г. В. Анфімова // Геологічні пам'ятки – яскраві свідчення еволюції Землі : зб. матер. II Міжнар. наук.-практ. конф. – Київ.: Логос, 2011 р. – С.14.
2. Безвинний В. П., Геологічні пам'ятки України / В. П. Безвинний // Львів: ВД “Панорама” 2009 Т. 3. – С. 200.
3. Безвинний В. П., Геологічні пам'ятки України / В. П. Безвинний // Львів: ЗУКЦ, 2011 Т.4. – С. 280.
4. Білокузьмінська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://klebanbyk.com.ua>
5. Бондар Ю. О. Комплексна оцінка геологічних пам'яток природи на прикладі об'єктів Криворіжжя: дис. канд. геол. наук. / Бондар Ю. О // – Київ, 2013.
6. Брусак В. П. Перспективи екотуристичного використання пам'яток неживої природи Галицького району Івано-Франківської області та створення геопарку “Галицьке Придністер'я” // Карпатський край – № 1. – 2013. – С. 177–188.
7. Брусак В. П. Пам'ятки неживої природи й історико-культурні об'єкти регіонального ландшафтного парку “Равське розточчя”: стан охорони і перспективи рекреаційного використання [Електронний ресурс] / В. П. Брусак // – Режим доступу: <http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/carpathians/article/view/2020/2100>
8. Денисик Г. І. Геосайти Поділля / Г. І. Денисик // Вінниця, Вінницька обласна друкарня – 2014. – С. 216.
9. Дубіс Л. Проектований міжнародний геопарк “Полісся” (Україна – Польща – Білорусь) як форма збереження георізноманітності і популяризації геоспадщини ТБР “Західне Полісся”: наук. зб. Фізична географія та геоморфологія / Л. Дубіс // – Вип. 1 (89) – 2018. – С. 127.
10. Зінько Ю. В. Міжнародний геопарк “Кам'яний ліс Розточчя”: концепція та програма формування / Ю. В. Зінько // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць – Львів : НЛТУ України – Вип. 20. – 2010. – С. 33–45.
11. Кравчук Я. Проектовані геопарки українських Карпат як демонстраційні моделі еволюції Землі / Я. Кравчук // науковий вісник Чернівецьк. ун-ту: зб. наук. праць. – Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т. – 2012. – Вип. 612–613, С. 102–107.
12. Кравчук Я. Мережа геопарків в Україні: головні засади формування / Я. Кравчук // Вісник Львівського університету. Серія географічна. – 2013. – В. 46. – С. 203–217.
13. Коротенко Н. Е. Геологічні пам'ятки України: Довідник-путівник / Н. Е. Коротенко // Київ : Наук. думка, 1985. – С. 153.
14. Космачова М. В. Геологічна будова та спадщина харківщини / М. В. Космачева // навч. посібник ХНУ імені В. Н. Каразіна. – 2015. – С.96.
15. Манюк В. В. Історичні передумови створення національного геологічного парку “Орлине гніздо” / В. В. Манюк // Матер. міжнар. наук.-практ. конф. “Охорона і менеджмент об'єктів неживої природи на заповідних територіях” смт. Гримаїлів. – Тернопіль : “Джура”, 2008. – С. 175–181.
16. Парнікоза І. Перлина Подінців'я чи національний природний парк “Святі Гори” 17.04.2009 [Електронний ресурс] / І. Парнікоза // – Режим доступу: <https://h.ua/story/190770/>
17. Ридуш Б. “Медвежі печери” Південно-східної Європи / Б. Ридуш // Спелеологія і карстологія.. – Сімферополь. – 2014. – № 12 – С. 26–41.
18. Сельський В. К. Стратиграфічна пам'ятка “чудо Старуня” та її геологічне минуле / В. К. Сельський // вісник Прикарпатського нац. ун-ту. ім. Василя Стефаника –Х архів: Гостинець, 2008. – С. 67–87.
19. Шевчук О. Геопарки як форма збереження геоспадщини, розвитку геоосвіти та геотуризму / О. Шевчук // вісник Львів. ун-ту. Серія географічна. – 2010. – Вип. 38 –С. 357–370.

20. Ягольник О. В. Фосилії фанерозою як одна з складових українського геопарку / О. В. Ягольник // Проблеми геології фанерозою України. – 2019р. – С. 69–72.
21. Manyuk V. V., The problem of creation of network national geoparks in Ukraine / V. V. Manyuk // Journal of Geology, Geography and Geoecology. – 2007. – № 15(11) – P. 63–67. <https://doi.org/https://doi.org/10.15421/110714>
22. Members list. UNESCO. Acces mode : <http://www.globalgeopark.org/aboutGGN/list/index.htm>
23. Operational Guideline for National Geoparks seeking UNESCO's assistance. UNESCO. –Paris. – 2004. – P.14.
24. What is a UNESCO Global Geopark? UNESCO. – Access mode : <http://www.globalgeopark.org/aboutGGN/6398.htm>
25. Yabolnyk O. V. Legal aspects of creating geoparks in Ukraine / O. V. Yabolnyk // Dniprop. Univer. bulletin. Geology, geography. – 2017.– №25(2) P.136–145. doi: 10.15421/111729

PALEONTOLOGICAL SITES IN THE COMPOSITION OF TERRITORIES PROSPECTIVE FOR CREATION OF GEOPARKS IN UKRAINE

O. Yabolnyk

*Oles Honchar Dnipropetrovsk National University,
Gagarin Avenue, 72, 49000, Dnipro, Ukraine.*

We have discussed and analyzed the problem of paleontological landmark in Ukraine. We represented the solving of this problem with joining such objects to hydro parks. We have noticed to lack of any systematization in description of paleontological landmarks. Only paleontological objects, which complex with designed geoparks of Ukraine have good descriptions. In results we created the paleontology map, which consist of landmark on the territory of parks: Ice Age, Gomilshansky, Holy Mountains, Kleban-Bull, Eagle's Nest, Galician Transnistria, Valley of the Desna River, Podolsky Tovtra, Dniester Canyon, Gypsum Karst, Kanivsky Mountains, Stone Forest Roztochie.

Key words: paleontological site, geopark, geoheritage.

Стаття надійшла до редколегії 15.05.2019
Прийнята до друку 09.10.2019